

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRINCIPALS' CREATIVE LEADERSHIP AND
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY UNDER LOEI PROVINCIAL OFFICE
OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

ก้องนภากร ปลัดทอง¹

KINGNAPAPON PALUDKONG

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา, การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา, สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย

¹ พนักงานราชการ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน กศน.อำเภอวังสะพุง สำนักงาน กศน. จังหวัดเลย

Email : king3609@gmail.com

ABSTRACT

The research entitled “The relationship between principals’ creative leadership and professional learning community under Loei Provincial Office of the Non-formal and Informal Education” which its purposes were : 1) to explore the level of the principals’ creative leadership, 2) to investigate the level of the professional learning community, and 3) to explain the relationship between the principals’ creative leadership and the professional learning community. The research findings were as follows :

1. The overall aspect of the principals’ creative leadership was obviously found at a high level. The highest mean was the teamwork while the lowest mean was the vision.

2. The professional learning community was clearly found in overall aspect at a high level. The highest mean found was the determination of the continuous improvement while the lowest mean was the collaborative culture.

3. The principals’ creative leadership found in overall aspect was positively correlated with the professional learning community at a high level with the statistical significance of .01 level.

Keyword : The principals’ creative leadership, The professional learning community, Loei Province Office of the Non-formal and Informal Education

บทนำ

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนานคน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) ที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนานคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการเกื้อกูล พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝน เป็นความคิดสร้างสรรค์ปลูกฝังการพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น การสร้างฐานแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาควรเป็นรูปแบบของการนโยบายนโยบายไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ให้เกิดมรรคเกิดผลสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ต้องเป็นบุคคลที่สามารถรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์ เพื่อนำพากลุ่มหรือองค์การไปสู่สิ่งใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม อันเป็นที่มาของทิศทางการจัดการศึกษาใหม่ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสวงหาและสร้างองค์ความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 11)

ในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่มีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทั่วไป ที่กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีคุณลักษณะที่พิเศษแตกต่างจากสถานศึกษาอื่น และผู้ที่เป็นตัวจักรสำคัญในการจัดกิจกรรมคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองให้ก้าวไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ต้องเป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงในการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีศักยภาพแห่งความเป็นผู้มีความรู้

ที่สามารถ (Knowledge worker) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professionalism) และถึงขั้นเป็นผู้นำทางการศึกษา (Educational leader) ที่จะสามารถนำเอาทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art) มาปฏิบัติร่วมกันได้อย่างสมดุล ในเชิงบูรณาการ (Integrated) ญุณแจแห่งความสำเร็จ ประการหนึ่งของผู้นำคือการมีภาวะผู้นำมีความสามารถในการกล้านำความคิดอย่างสร้างสรรค์ และความสามารถในการกล้าเผชิญกับความท้าทายด้วยวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้เป้าหมายที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเลย เพื่อให้ทราบระดับความสัมพันธ์ อันจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และช่วยให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยคาดหวังว่าผลการปรับปรุงจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและสนองตอบต่อแผนพัฒนาของสถานศึกษาได้ดีขึ้น

คำถามการวิจัย

- 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย อยู่ในระดับใด
- 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย อยู่ในระดับใด และ
- 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย
- 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 3 องค์ประกอบ คือ (1) การมีวิสัยทัศน์ (Vision) (2) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) (3) การทำงานเป็น ทีม (Teamwork)
- 2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของ DuFour, DuFour & Eaker (2008 อ้างถึงใน พิมพ์อร สดเอี่ยม, 2554 : 45) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบมืออาชีพว่ามี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน (Shared mission, values, goals) 2) การมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ

(Collaborative Culture) 3) การร่วมกันแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Common pursuit of best practices) 4) การปฏิบัติ ที่เรียนรู้โดยการกระทำ (Action Orientation) 5) ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Commitment to continuous improvement) 6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation of performance)

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากร ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2556 จำนวน 300 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย, 2556)

2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970, p. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามเพศ และแต่ละชั้นใช้วิธีกำหนดสัดส่วนตามอำเภอ จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยึดกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา อำเภอที่ทำงาน และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555, น. 91) ชนิด 5 ตัวเลือก โดยกำหนดการวัดระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (ระดับอำเภอ) และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตาม

แบบของ Likert (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555, น. 91) ชนิด 5 ตัวเลือก โดยกำหนดการวัดระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล 1) ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบและไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และ 3) นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย การหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และ 2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 66.90 ชาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 96.40 และระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 จำแนกตามที่ตั้งของอำเภอสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดอำเภอเมืองเลย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 รองลงมาคืออำเภอด่านซ้าย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างไม่เกิน 10 ปี จำนวน

115 คน คิดเป็น ร้อยละ 68.00 รองลงมา มีประสบการณ์ 16-20 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานเป็นทีม โดยภาพรวม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.55) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.69)

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ทั้ง 6 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.47) ตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.54)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับ “สูง” ($r = .713^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการมีค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .707^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .684^{**}$) และด้านการร่วมกันแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = .574^{**}$)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเลย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3) การทำงานเป็นทีม

ผลการวิจัย พบว่า ครูในสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณารายด้านของแต่ละข้อ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นต่อการนำวิสัยทัศน์ไปสู่ การปฏิบัติให้บรรลุผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดอนาคตภาพของ สถานศึกษาที่เป็นไปได้ และชัดเจน

1.2 ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ๆขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและพัฒนาขึ้นเป็นความคิดใหม่ ซึ่งมีความสำคัญและมีคุณค่า รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความกล้าที่จะริเริ่มสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ๆ โดยการระดมพลังสมองหรือวิธีการอื่นอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามค้นหาแนวทางปฏิบัติที่ดีกว่า และใหม่กว่าอยู่เสมอโดยไม่ผูกพันอยู่กับความจำเ

1.3 ด้านการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก รายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมการวางแผน การสนทนาการอภิปราย การระดมพลังสมองและการศึกษานอกสถานที่ เป็น หมู่คณะของครูและบุคลากร รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้อื่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาหาทางแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นทีมร่วมกัน

1.4 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากการจัดลำดับสูงสุด 5 ลำดับ รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมการวางแผน การสนทนาการอภิปราย การระดมพลังสมองและการศึกษานอกสถานที่ เป็น หมู่คณะของครูและบุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาให้กำลังใจในการทำงานร่วมกันของทีมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของ 5 ลำดับ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

1.5 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากการจัดลำดับต่ำสุด 5 ลำดับ รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามค้นหาแนวทางปฏิบัติที่ดีกว่าและ

ใหม่กว่าอยู่เสมอโดยไม่ผูกพันอยู่กับความจำ รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดอนาคตภาพของสถานศึกษาที่เป็นไปได้ และชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ จากการคิดสิ่งใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในวิสัยทัศน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อย่างมีอิสระอยู่ในระดับมาก

2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเลย สรุปผล ได้ดังนี้

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน 2) การมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ 3) การร่วมกันแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด 4) การปฏิบัติที่เรียนรู้โดยการกระทำ 5) ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ เมื่อพิจารณารายด้านของแต่ละข้อ ได้ผลการวิจัยดังนี้

2.1 ด้านการมีค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษายึดค่านิยมและเป้าหมายร่วมของสถานศึกษาเป็นแนวปฏิบัติในการตัดสินใจ รองลงมา คือ คณะครูสร้างค่านิยมเป้าหมายร่วมกันสำหรับการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ของนักศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีค่านิยมร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.2 ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ อยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้โอกาสแก่ครูในการคิดริเริ่มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในการทำงาน รองลงมาคือ คณะครูใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอนและการเรียนของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารตระหนักถึงจุดที่ควร จะแก้ไขในสถานศึกษาและดำเนินการช่วยเหลืออย่าง เร่งด่วน

2.3 ด้านการร่วมกันแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดี ที่สุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่อ อยู่ในระดับ มากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษา จัดโครงสร้างและสร้างโอกาสอย่างหลากหลายวิธี โดยคณะครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการพูดคุยอย่าง เปิดเผย รองลงมาคือ คณะครูมีความสัมพันธ์อย่างเป็น กัลยาณมิตรซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพันธสัญญาในความ พยายามที่จะปรับปรุงสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ คณะครูในสถานศึกษาวิเคราะห์ผลงานของผู้เรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาเป็นแนวในการปฏิบัติงาน

2.4 ด้านการปฏิบัติ ที่เรียนรู้โดยการกระทำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูแต่ละคนและ ทีมงานมีโอกาสได้ประยุกต์การเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ผลที่เกิดจากการประยุกต์การเรียนรู้ไปใช้ รองลงมาคือ คณะครูร่วมกันทบทวนงานของผู้เรียนเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และปรับปรุงปฏิบัติการด้านการเรียนการสอน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ได้มีการสังเกตการ เรียนการสอนซึ่งกันและกัน

2.5 ด้าน ความมุ่งมั่น ต่อ การ พัฒนา อย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คณะครูให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อการเรียนรู้และมีทักษะปฏิบัติงาน รองลงมาคือ คณะครูมีการฝึกทักษะ ปฏิบัติให้ทันสมัยกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คณะครูได้แสดงความคิดเห็น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

2.6 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงาน อย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษา มีการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อ การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูใน การจัดการเรียนการสอน

2.7 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา จากการจัดลำดับสูงสุด 5 ลำดับ และรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษา จัดโครงสร้างและสร้างโอกาสอย่างหลากหลายวิธี โดยคณะครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการพูดคุยอย่าง เปิดเผย รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา คณะครูมีความสัมพันธ์อย่าง เป็นกัลยาณมิตรซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพันธสัญญาในความ พยายามที่จะปรับปรุงสถานศึกษา คณะครูมีการฝึกทักษะ ปฏิบัติให้ทันสมัยกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของ 5 ลำดับ คือ คณะครูให้ความ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อการเรียนรู้และมีทักษะ ปฏิบัติงาน

2.8 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา จากการจัดลำดับต่ำสุด 5 ลำดับ และรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร ตระหนักถึงจุดที่ควรแก้ไขในสถานศึกษาและดำเนินการ ช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน รองลงมาคือ สถานศึกษามีค่านิยม ร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนของ สถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีการสังเกต การเรียนการสอนซึ่งกันและกัน คณะครูในสถานศึกษา วิเคราะห์ผลงานของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา เป็นแนวในการปฏิบัติงาน) และสถานศึกษามีกระบวนการ ร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับ ค่านิยมร่วมของคณะครูความเป็นเลิศ ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเลย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย อยู่ในระดับสูง ($r=.713^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้ คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านการมีพันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r=.707^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r=.684^{**}$) และด้านการร่วมกันแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r=.574^{**}$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีพันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับสูง ($r=.668^{**}$) ด้านการมีค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับสูง ($r=.655^{**}$) ด้านวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการมีวิสัยทัศน์ ($r=.631^{**}$) ตามลำดับ ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.457^{**}$) และด้านความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.457^{**}$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นภาวะผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นภาวะผู้นำแบบใหม่ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนยังไม่มี เพราะผู้บริหารสถานศึกษา นับว่าเป็นผู้มีส่วนสำคัญอย่าง

ยิ่งในการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จนผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ ในปัจจุบัน โลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศและกระแสแห่งโลกาภิวัตน์เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและความสลับซับซ้อนมากขึ้น การแก้ปัญหาแบบเดิมๆ มักจะใช้ไม่ได้ผล การศึกษาภาวะผู้นำ (leadership) มีพัฒนาการมาโดยตลอดส่วนใหญ่แล้วจะมองภาพแบบเดิมๆ คือ คุณลักษณะพฤติกรรม และสถานการณ์ซึ่งแม้จะมีความสำคัญและจำเป็นแต่แนวคิดทั้งสามก็ไม่เพียงพอที่จะอธิบายเกี่ยวกับภาวะผู้นำรุ่นใหม่ ที่ผู้นำรุ่นใหม่ต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ และเมื่อวิเคราะห์แล้วก็ต้องคิดสิ่งใหม่ ๆ ด้วย และในท้ายที่สุด ก็จะต้องออกมาเป็นการคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ DuBrin (2007)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งพยายามเพิ่มคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ของบุคลากร เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นๆ และแข่งขันกับตนเองให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด คือต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องเรียนรู้ได้รวดเร็วกว่าสถานศึกษาอื่น ๆ ด้วยการสร้างพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษา ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ต้องพยายามหากิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร หากบุคลากรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แล้ว โรงเรียนก็จะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional learning community) ซึ่งวิจารณ์ พานิช (2549) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน (complex) มีหลายองค์ประกอบ จึงมีการนิยาม

จากหลายมุมมอง โดยมีแง่มุมที่สำคัญได้แก่ เน้นการเรียนรู้
มีวัฒนธรรมร่วมมือกันเพื่อการเรียนรู้ของทุกคน ทุกฝ่าย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
“สูง” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาท
ในการบริหารงานในสถานศึกษา ในทุกๆ ด้านจะต้องใช้
ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกระบวนการ
บริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกิดความราบรื่น
ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ
มีศักยภาพ หนึ่งความเป็นผู้นำที่มีความรู้ที่สามารถ
(Knowledge worker) เป็น ผู้บริหารมืออาชีพ
(Professionalism) และเป็น ผู้นำทางการศึกษา
(Educational leader) ที่จะสามารถนำเอาทั้งศาสตร์
(Science) และศิลป์ (Art) มาปฏิบัติร่วมกันได้อย่างสมดุล
ในเชิงบูรณาการ (Integrated) และยังให้ความช่วยเหลือ
แนะนำ พัฒนาครูในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะการ
จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพให้สามารถ
ปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้
ร่วมมือกันวางแผนงานในเชิงความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการ
พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้ครูได้พัฒนา
ตนเองอย่างเหมาะสมต่อเนื่องตลอดเวลา ครูจะเป็นตัว
ช่วยขับเคลื่อนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แสวงหา และ
สร้างองค์ความรู้ตลอดมีทักษะการเรียนรู้และความคิด
สร้างสรรค์ จนทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
บรรลุเป้าหมายเกิดประสิทธิผลสูงสุด จนทำให้สถานศึกษา
เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ศักดิ์ดา มัชฌิม (2550, น. 130) ที่พบว่า การเรียนรู้เป็น
สิ่งสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษามีการปรับตัว เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่
ท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) และ
ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและทันสมัย
โรงเรียนใดที่มีการเรียนรู้มีการปรับตัวที่ดีก็สามารถ
ดำรงอยู่ได้ ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไป
อย่างรวดเร็วมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ
มากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ควรจะให้ความสำคัญในการพิจารณาภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยพิจารณา
การพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ โดยเฉพาะการให้บุคลากร
มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ควรให้
ความสำคัญในการกำหนด เป้าหมายการปฏิบัติงานของ
สถานศึกษาร่วมกัน เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ
ในวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากร ให้มีความมุ่งมั่น
ในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ เพื่อให้บุคลากร
ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อย่างอิสระ และ
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหาร
จัดการองค์กร การมองการณ์ไกล การมองภาพอนาคตของ
องค์กรว่าจะไปทิศทางใดให้องค์กรประสบความสำเร็จ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ด้านการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ ดังนั้น ผู้บริหาร
ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างวัฒนธรรมแห่งความ
ร่วมมือในสถานศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี จะต้อง
กระตุ้นเตือนเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ครูและบุคลากร
ในสถานศึกษาได้รับรู้ถึงการให้ความร่วมมือในการ
ปฏิบัติงานจนเป็นนิสัย โดยไม่ได้เกิดจากการบังคับให้
ปฏิบัติตาม เมื่อทำงานเป็นนิสัยก็จะทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรม
ขึ้น จนทำให้งาน ที่มีอยู่สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์
ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ของผู้บริหารสถานศึกษา (IN) กับการมีค่านิยม และ เป้าหมายร่วมกัน (SVG) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนการรวมกันอย่างเหมาะสม ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูเพื่อที่จะได้วางแผน เป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี อีกทั้งยังช่วยทำให้ครูเกิดความ มั่นใจ กล้าคิด มีทักษะและกระบวนการคิดที่ดี และ มีการสร้างความร่วมมือรวมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นการสร้างเป้าหมายร่วมกันของ ซึ่งจะทำให้องค์กรการ มีพลังมาก เนื่องจากการร่วมพลังและข้อตกลง ไม่ใช่ ข้อตกลงที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจ แล้วทำให้สมาชิกของ องค์กรยอมรับ แต่เป็นข้อตกลงที่ผ่านกระบวนการ มีส่วนร่วมจนทุกคนเห็นพ้องต้องกัน ในการสร้างเป้าหมาย ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศของการทำงาน ที่มีความเป็นกันเอง อบอุ่น มีความกระตือรือร้น และ สร้างสรรค์ทุกคนช่วยกันทำงานอย่างจริงจัง และจริงจัง ไม่มีการร้องโรยที่แสดงให้เห็นถึงความเบื่อหน่าย มีความ ไว้วางใจกัน (Trust) เป็นหัวใจสำคัญของการทำงาน เมื่อทั้งผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดที่ดีคอยอย่างสร้างสรรค์ให้ ก็จะทำให้การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและครู สมาชิกทุกคนในสถานศึกษา มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ได้ สื่อสารกันอย่างเปิดเผย ไม่มีลับลมคมใน และมีการ มอบหมายงานอย่างชัดเจน สมาชิกทีมงานเข้าใจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยอมรับภารกิจหลักของ ทีมงาน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญมากใน การทำงาน ของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความเข้าใจ เกี่ยวกับค่านิยม และเข้าใจในเป้าหมายของสถานศึกษา แล้ว ย่อมก่อให้เกิดความได้เปรียบในการปฏิบัติงาน ที่ประสบความสำเร็จและยังทำให้งานที่สำเร็จนั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า หากต้องการให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ส่งักัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย เพิ่มมากขึ้น จะต้องพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ด้านการมีค่านิยม และเป้าหมายร่วมกัน (SVG) ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เชิงคุณภาพ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เชิงคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารต่อไป

2.4 ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิง สาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุระดับหรือ เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

เอกสารอ้างอิง

- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). **ภาวะผู้นำสร้างสรรค์ เพื่อการศึกษา**. สมุทรปราการ : อีรสาสน์ พับลิชเชอร์.
- กฤติยา เห่งนาเลน. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การทำงาน บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์การ แลกเปลี่ยนระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยและ พยาบาลประจำการกับภาวะผู้นำสร้างสรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการ บริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). **กลยุทธ์การพัฒนาความเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ครูสภา ลาตพรวา.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2555). **การพัฒนาตัวแบบ ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบ มีอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาเลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**.

“ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย”

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2553). **ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิต**

**ภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทาง
การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.**

Adair, J. (2009). **The Art of creative thinking:
How to be innovative and develop
great ideas.** London: Kogan Page.
Calcasola, K. S. 2009. **The Relationship
between Collective Teacher Efficacy
and Professional Learning Commu
nities.** Doctorate of Educational
Leadership Dissertation in Educational
Leadership. Central Connecticut State
University.